

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА
ЩОДО СТАНУ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛОЖЕНЬ
ЗАКОНУ УКРАЇНИ “ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД”
В ЧАСТИНІ ВИКОРИСТАННЯ ФОРМ СПІВРОБІТНИЦТВА¹

Співробітництво територіальних громад урегульовано Законом України “Про співробітництво територіальних громад”², прийнятим Верховною Радою України 17 червня 2014 року (далі - Закон). Поява такого Закону зумовлена необхідністю створення законодавчої основи для кооперації ресурсів органів місцевого самоврядування з метою вирішення спільних проблем життєдіяльності територіальних громад на місцевому рівні, більш ефективного надання послуг місцевому населенню, створення спільних об’єктів муніципальної інфраструктури для декількох територіальних громад.

Закон визначає організаційно-правові засади співробітництва територіальних громад, принципи, форми, механізми такого співробітництва, його державної підтримки, фінансування та контролю.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону, співробітництво територіальних громад - відносини між двома або більше територіальними громадами, що здійснюються на договірних засадах у визначених Законом формах з метою забезпечення соціально-економічного, культурного розвитку територій, підвищення якості надання послуг населенню на основі спільних інтересів та цілей, ефективного виконання органами місцевого самоврядування визначених законом повноважень.

Згідно із ч. 1 ст. 3 Закону суб’єктами співробітництва є територіальні громади сіл, селищ, міст, які здійснюють таке співробітництво через сільські, селищні та міські ради.

Відповідно до ст.ст. 4, 10-14 Закону визначено можливі форми співробітництва територіальних громад:

1) делегування одному із суб’єктів співробітництва іншими суб’єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів;

2) реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб’єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів;

3) спільного фінансування (утримання) суб’єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - інфраструктурних об’єктів;

4) утворення суб’єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій - спільних інфраструктурних об’єктів;

5) утворення суб’єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень.

Співробітництво здійснюється відповідно до договорів про співробітництво, укладених згідно із цим та іншими законами сільськими, селищними, міськими головами від імені

¹ Цей документ підготовлено місцевою консультанткою Ради Європи пані Оленою Бойко в рамках Програми Ради Європи «Децентралізація і реформа публічної адміністрації в Україні». Викладені погляди належать авторці цієї роботи і їх не можна ні за яких обставин вважати такими, що виражають офіційну позицію Ради Європи.

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1508-18#Text>

сільської, селищної, міської ради після схвалення їх проектів сільськими, селищними, міськими радами.

За даними Мінрегіону, за період 2015-2020 років укладено 645 таких договорів про співробітництво територіальних громад, а територіальними громадами реалізовано понад 150 проєктів.

Проте за цей період до Мінрегіону надійшло 127 (19,6%) звернень про внесення змін до укладених договорів та 250 (38,7%) повідомлень про припинення таких договорів.

До місцевих виборів, які відбулися 25.10.2020 року, укладено 620 договорів про співробітництво (1380 територіальних громад):

Рис. 1 Динаміка укладання договорів про співробітництво територіальних громад (станом на 10 вересня 2020 р.)³

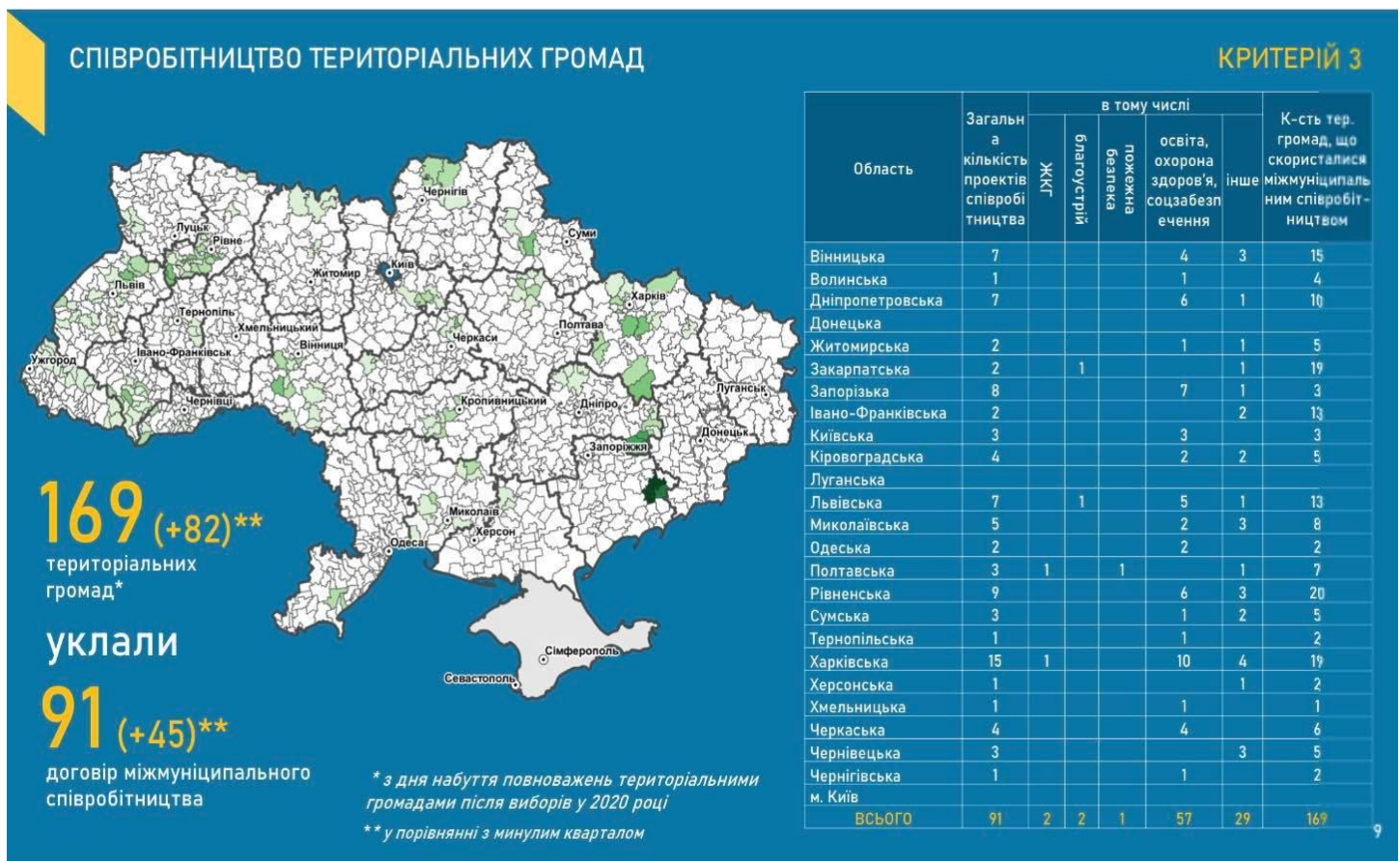

³ https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/593/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3__10.09.2020.pdf

Таким чином, найбільше договорів про співробітництво територіальних громад було укладено в Полтавській (109), Вінницькій (100), Львівській (60) областях. Найменше – Одеська та Донецька (по 2), Закарпатська, Луганська, Миколаївська, Херсонська (по 4).

З дня набуття повноважень територіальними громадами після виборів у 2020 році станом на II квартал 2021 року було укладено 91 договір міжмуніципального співробітництва (169 територіальними громадами):

Рис. 2 Динаміка укладання договорів про співробітництво територіальних громад
(за період: після набуття повноважень ОМС на місцевих виборах 2020 р. – II квартал 2021 рр.)⁴

Лідерами по співробітництву територіальних громад після місцевих виборів 2020 року є Харківська (15), Рівненська (9), Запорізька (8) області. Проте станом на II квартал 2021 року не укладено жодного договору в Донецькій, Луганській областях.

Територіальна громада міста Києва взагалі не була і не є активною щодо співробітництва територіальних громад.

На 31 серпня 2021 року до Реєстру договорів про співробітництво територіальних громад (далі- Реєстр) внесено 741 договір (цифра є динамічною)⁵.

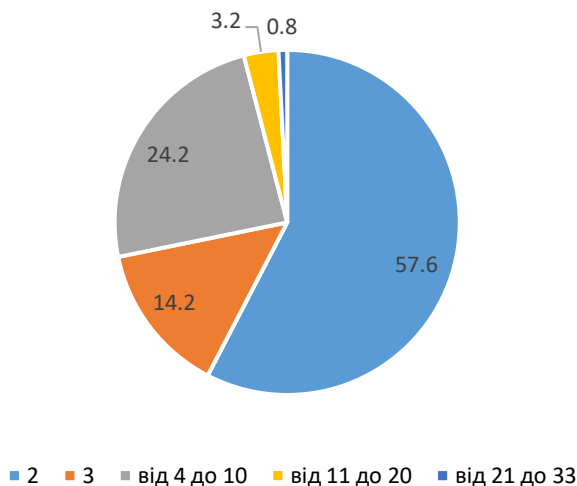
⁴ https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/742/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%B3_16.07.2021.pdf

⁵ <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/rejestr/rejestr/>

Кількість підписантів договорів є різною: від двох до понад тридцяти. Двосторонніми є 57,6% договорів, тристоронніх договорів – понад 14%, 24,2% договорів – це договори, в яких від 4 до 10 підписантів:

К-сть сторін-підписантів договорів про співробітництво	К-сть договорів, що містять відповідну кількість підписантів
2	427
3	105
4	73
5	43
6	25
7	15
8	15
9	3
10	5
11	5
12	3
13	4
14	2
16	2
17	2
18	3
19	2
20	1
21	1
23	2
26	1
27	1
33	1

Кількість сторін-підписантів договорів про співробітництво територіальних громад (%)

Наприклад, реєстр. № 725 договір про співробітництво територіальних громад у формі реалізації спільного проекту з розвитку туризму “ДНІСТРОВСЬКИЙ КАНЬЙОН” (eng. “DNIESTER CANYON”) має тридцять три підписанти. За формою – це реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб’єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів (термін дії договору: з 01 серпня 2021 року упродовж 5 років).

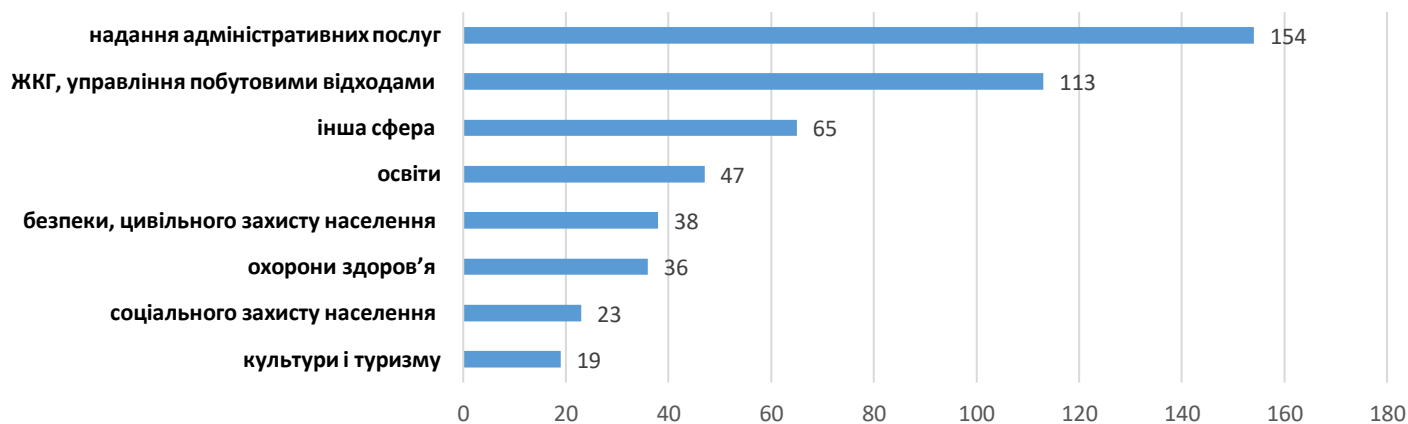
Серед форм співробітництва територіальних громад найбільш популярною стала реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб’єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів (495 договорів, тобто 76,7% від загалу); спільне фінансування (утримання) суб’єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - інфраструктурних об’єктів (108 договорів, 16,7 % від загалу).

Не популярними є утворення суб’єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій - спільних інфраструктурних об’єктів (5 договорів) та утворення суб’єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень (3 договори):

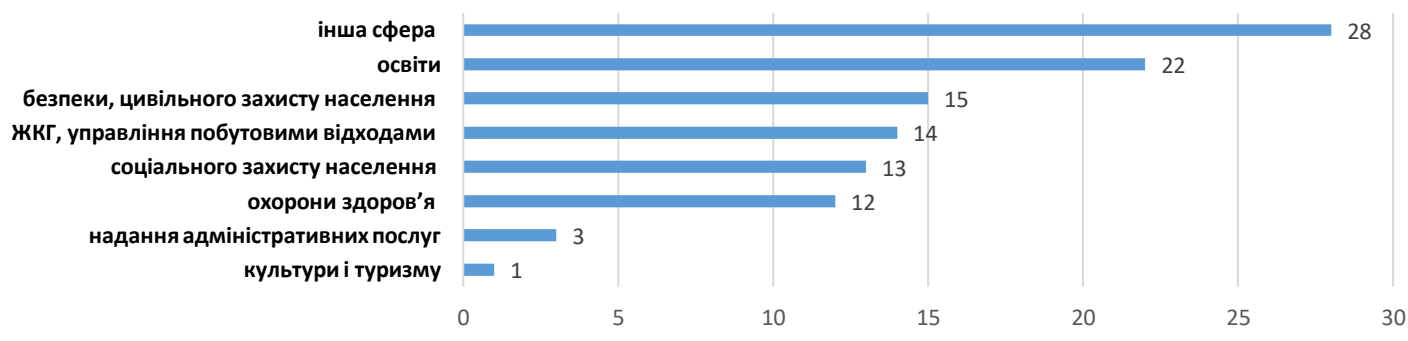
За результатами аналізу, така форма як реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб’єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів, визначено найбільш популярним саме у сфері надання адміністративних послуг (31,1%), ЖКГ та управління побутовими відходами (22,8%). Проте культура та туризм займає останнє місце (3,8%):

Кількість договорів за формою: "Реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів", з них у сферах:

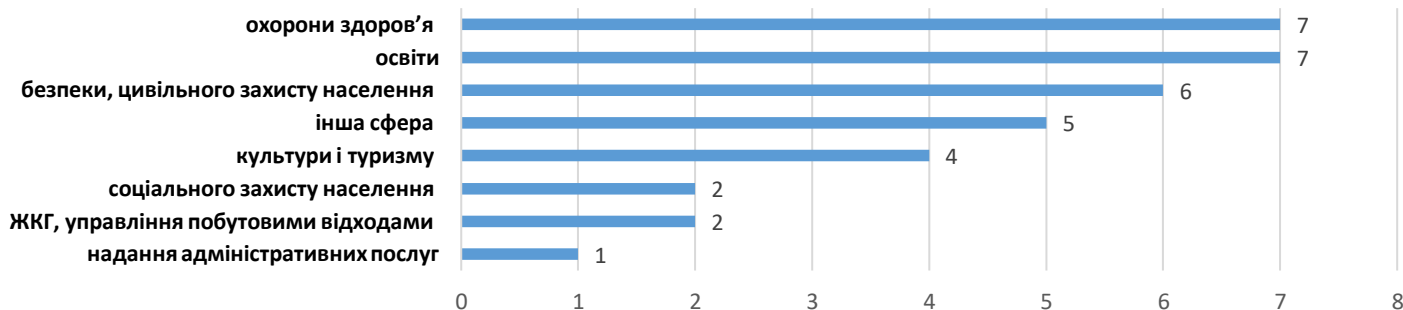
Спільне фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - інфраструктурних об'єктів використовувалось в інших сферах, наприклад, спільне фінансування архівних установ, інклюзивних центрів (26%) частіше навіть за сферу освіти (20,3%). При цьому на передостанньому місці – надання адміністративних послуг. І знову на останньому місці сфера культури та туризму:

Кількість договорів за формою: "Спільне фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - інфраструктурних об'єктів", з них у сферах (2015-2020 рр.):

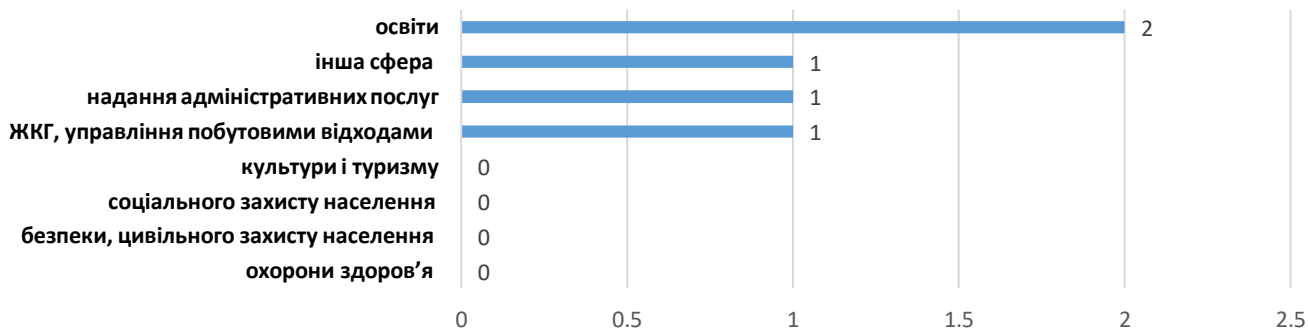
Нечисленні договори щодо делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів стосувалась частіше охорони здоров'я (20,5%), освіти (20,5%), безпеки та цивільного захисту населення (17,6%). І лише в одному випадку – сфери надання адміністративних послуг:

Кількість договорів за формою: "Делегування одному із суб'єктів співробітництва іншими суб'єктами співробітництва виконання одного чи кількох завдань з передачею йому відповідних ресурсів", з них у сферах (2015-2020 рр.):

Поодинокі договори утворення суб'єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій - спільних інфраструктурних об'єктів стосувались сфери освіти, адмінпослуг, ЖКГ та управління побутовими відходами, іншої сфери:

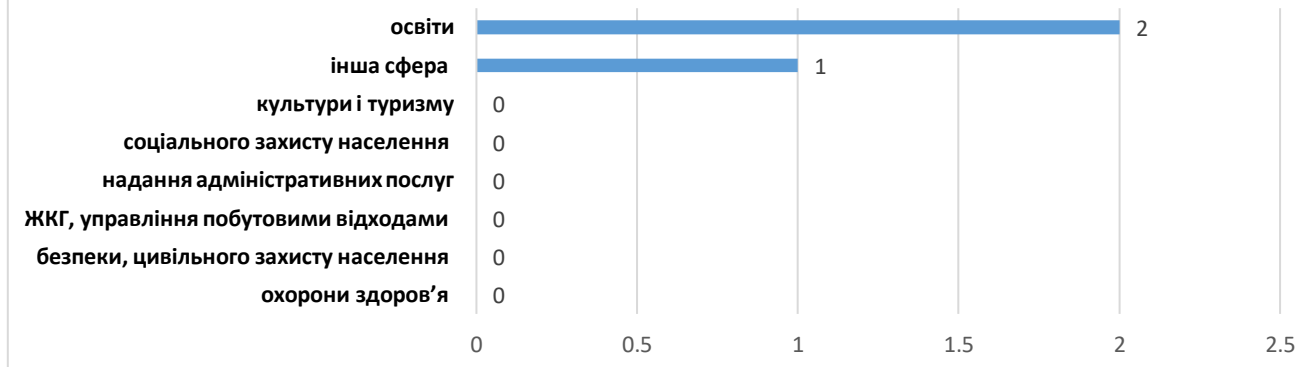
Кількість договорів за формою: "Утворення суб'єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій - спільних інфраструктурних об'єктів", з них у сферах (2015-2020 рр.):

І лише 3 договори було підписано щодо утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень:

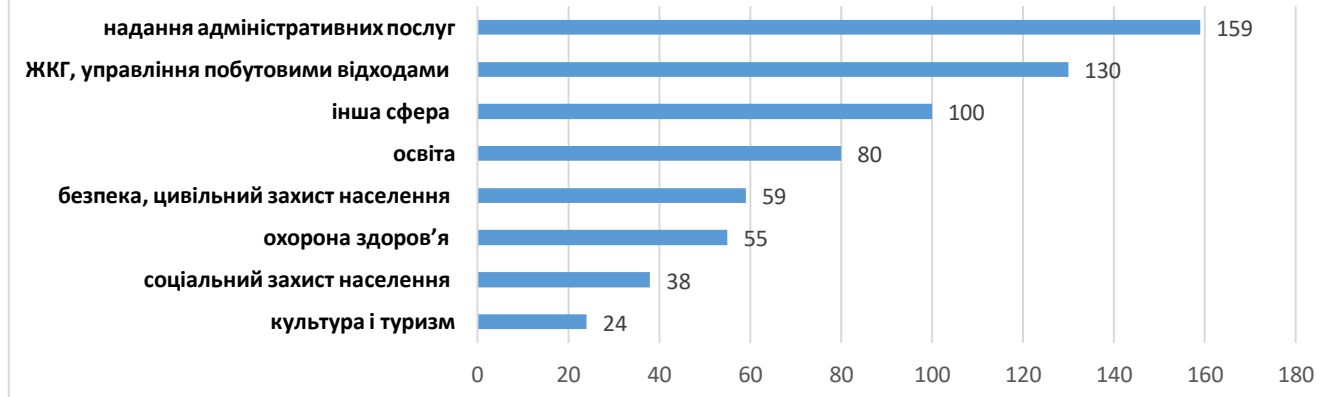
- ✓ у 2018 році - договір про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного органу управління "Інспектор з праці" (реєстр.124, Комиш-Зорянська селищна рада та Смирновська сільська рада Більмацький р-н, Запорізька обл.);
- ✓ у 2019 році - договір про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного органу управління "Упровадження посади енергоменеджера в систему управління територіальними громадами Лохвицького району" (реєстр. № 328, Лохвицька міська рада та Харківецька сільська рада, Лохвицький р-н, Полтавська обл.);
- ✓ у 2019 році - договір про співробітництво територіальних громад у формі утворення спільного органу управління "Відділ освіти, культури, молоді та спорту виконавчого комітету Ливинецької сільської ради" (реєстр. № 514, Литвинецька сільська рада та Бобринська сільська рада Канівський р-н, Черкаська обл.):

Кількість договорів за формою: "Утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень", з них у сферах (2015-2020 рр.):

Таким чином, серед усіх форм співробітництва територіальних громад найбільша кількість договорів укладено у сфері надання адміністративних послуг (24,6%), ЖКГ та управління побутовими відходами (20,2%). Найменше – культура та туризм (3,7%) та соціальний захист населення (3,8%):

У якій сфері використовувались форми співробітництва територіальних громад (2015-2020 рр.)

За результатами аналізу висновків Мінрегіону, протягом 2015-2020 років заслуговують на увагу проекти співробітництва територіальних громад проекти у Полтавській області – 4 (2015-2017, 2019 рр.), Житомирській, Кіровоградській, Івано-Франківській, Рівненській, Харківській – двічі:

Кількість проектів співробітництва територіальних громад, що є найбільш успішними

область	2015	2016	2017	2018	2019	2020
АР Крим						
Вінницька область					2	
Волинська область		2				
Дніпропетровська область				1		
Донецька область						
Житомирська область			3		2	
Закарпатська область						
Запорізька область						6
Івано-Франківська область	6				1	
Київська область						
Кіровоградська область			1	1		
Луганська область					1	
Львівська область						4
Миколаївська область						
Одеська область						
Полтавська область	2	5	2		2	
Рівненська область			1			4
Сумська область						
Тернопільська область						
Харківська область				1		1
Херсонська область						
Хмельницька область					1	
Черкаська область		2				
Чернівецька область						
Чернігівська область		2				
м. Київ						
всього	8	11	7	3	9	15

Опис найбільш успішних проектів співробітництва територіальних громад:

Рік	Область	Форма співробітництва	К-сть договорів	Зміст, скорочено (дані Мінрегіону)
2020	Запорізька	співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності	6	«Більмацька дитячо-юнацька спортивна школа», «Більмацька дитяча музична школа», «Більмацька дитяча художня школа», «Фінансово-господарська група з централізованого обслуговування закладів та установ освіти Більмацького району», «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» та «Інклюзивно-ресурсний центр» за рахунок коштів місцевого бюджету
	Рівненська	співробітництво територіальних громад у формі спільного фінансування (утримання) підприємств, установ та організацій комунальної форми власності	3	«Комплексна дитячо-юнацька спортивна школа», «Будинок школяра», «Радивилівський територіальний центр соціального обслуговування» за кошти місцевого бюджету
		реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	«Підвищення рівня безпеки населення в ОТГ Рівненської області шляхом утворення місцевих (добровільних) підрозділів пожежної охорони та запровадження навчального проекту «Безпечний простір» за кошти місцевого бюджету та кошти державного фонду регіонального розвитку (далі - ДФРР)
Львівська	реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	4	«Створення інсультного центру на базі КНП «Дрогобицька міська лікарня №1» за рахунок коштів місцевого бюджету та коштів ДФРР, «Створення Комплексу профілактично-діагностичних заходів з раннього виявлення онкологічних захворювань шляхом придбання рентгенівського діагностичного обладнання для комунального некомерційного підприємства «Кам'янка-Бузька центральна районна лікарня», «Будівництво скейт-парку для активної молоді в парку ім. Т.Г. Шевченка у м. Кам'янка-Бузька» за рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел не заборонених законодавством, «Придбання медичних функціональних ліжок з протипожежними матрацами та засобів для переміщення та підняття хворих для КНП «Рава-Руської районної лікарні» за кошти місцевого бюджету та кошти ДФРР;	

	Харківська	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	«Кращі дороги - добробут Первомайщини» за рахунок коштів місцевого бюджету.
2019	Вінницька	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	2	«Проєкт у сфері соціальних послуг та благоустрою», «Відновлення роботи табору відпочинку «Подільська казка»;
	Луганська	делегування виконання окремих завдань з передачею відповідних ресурсів	1	«Центр надання адміністративних послуг»
	Хмельницька	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	«ЦНАП на колесах»
	Житомирська	спільне фінансування суб'єктами співробітництва підприємства комунальної форми власності-інфраструктурних об'єктів	1	«Центр надання адміністративних послуг»
		реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	«Сучасна система ранньої діагностики, виявлення онкозахворювань та захворювань на туберкульоз»
	Івано-Франківська	делегування виконання окремих завдань з передачею відповідних ресурсів	1	«Про сортувати сміття і відвезення його на переробку»
Полтавська	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	2	«Забезпечення водою довколишніх сіл міським водоканалом», «Збирання та подальша переробка ТПВ»	
2018	Дніпропетровська	спільне фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва організацій комунальної форми власності – інфраструктурних об'єктів	1	«Верхівцевської міської пожежної команди»
	Кіровоградська	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	«Спорт об'єднує»
	Харківська	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	у сфері благоустрою «Без історії немає майбутнього (облаштування та благоустрої алей Пам'яті)»
2017	Кіровоградська	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	«Спорт об'єднує» за кошти місцевого бюджету
	Полтавська	реалізація спільних проєктів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	1	«Пожежна охорона – запорука профілактики виникнення пожеж» за кошти місцевого бюджету,

		делегування виконання окремих завдань з передачею відповідних ресурсів	1	«Центр первинної медико-санітарної допомоги Пришибської сільської ради» за кошти місцевого бюджету та медичної субвенції з державного бюджету
	Житомирська	спільне фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва організацій комунальної форми власності – інфраструктурних об'єктів	3	Олевська міська рада за місцеві кошти реалізувала 3 проекти: «Трудовий архів», «Кашинське стаціонарне відділення для постійного проживання Олевського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» та «Олевська дитячо-юнацька спортивна школа»
	Рівненська	делегування виконання окремих завдань з передачею відповідних ресурсів	1	Мирогощанська сільська рада утворила спільний методичний центр за кошти місцевих бюджетів
2016	Волинська	реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	2	«Активізація культурних послуг» та «Організація пасажирських перевезень»
	Полтавська	реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	4	«Шлях до об'єднання: ремонт дороги місцевого значення Лісова Слобідка - Городище», «Роздільний збір твердих побутових відходів – шлях до безпечного довкілля», «Реконструкція амбулаторії загальної практики сімейної медицини по вулиці Леонова, 10 в с. Омельник Кременчуцького району (третья черга)», «Спільний рейс громад: вирішення проблеми якісного транспортного обслуговування»
		утворення суб'єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій - спільних інфраструктурних об'єктів	1	«Про утворення спільної архівної установи»
	Черкаська	реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	2	«Якісні дороги – міст для об'єднання громад» та «Придбання техніки та обладнання для збору та вивезення твердих побутових відходів комунальному підприємству «Господарське управління «Будинку рад»»
Чернігівська	реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	2	«Реконструкція котельні Комарівської АЗПСМ» та «Капітальний ремонт Комарівської АЗПСМ з заміною вікон і дверей на основі енергозберігаючих технологій», «Реконструкція приміщень з заміною вікон в будівлі Малоодвицької ЗОШ» та «Реконструкція системи опалення Малоодвицької ЗОШ»	
2015	Полтавська	реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	2	«Оновлене життя місцевої пожежної охорони – запорука безпечної життєдіяльності громад», «Придбання пожежного автомобіля для Великорублівської та прилеглих територіальних громад Котелевського району Полтавської області» та «Придбання сміттєвоза та контейнерів для покращення матеріально-технічної бази громад. Спільний крок до чистоти довкілля Пирятинського краю»
	Івано-Франківська	реалізація спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів	6	«Ремонт дороги Тлумач – Лісна Тарновиця», «Нове будівництво полігону ТПВ і сміттесортувальної лінії в урочищі «Чобіток» в м. Надвірна Івано-Франківської області», «Завершення будівництва II черги підвідного газопроводу високого тиску Надвірна-Ланчин», «Ремонт дороги Яблунів-Делятин», «Ремонт дороги Надвірна-Бистриця» та «Спортивний плавальний басейн (в складі реконструкції Надвірнянської ДЮСШ) на вул. Міцкевича, 3а, в м. Надвірна Івано-Франківської обл.»

Серед реалізованих проектів, що визнано найбільш успішними, популярними стали реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів (34% від усіх визнаних успішних проектів) та спільне фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - інфраструктурних об'єктів (14 %):

Популярні форми співробітництва територіальних громад серед успішних проектів (к-сть), 2015-2020 рр.

Про окремі приклади форм співробітництва територіальних громад зазначено на сайті “Децентралізація в Україні”⁶. Окрім того, досвід фіналістів конкурсу “Кращі практики місцевого самоврядування” розміщено на сайті Мінрегіону⁷, на сайті Програми Ради Європи “Децентралізація і реформа місцевого самоврядування в Україні”, цей досвід поширюється через ЗМІ, мережу Інтернет, зокрема у “Facebook” створено групу “Кращі практики місцевого самоврядування”.

ВИСНОВКИ

- Закон України “Про співробітництво територіальних громад” створив законодавчу основу для кооперації ресурсів органів місцевого самоврядування з метою вирішення спільних проблем життєдіяльності територіальних громад на місцевому рівні, більш ефективного надання послуг місцевому населенню, створення спільних об'єктів муніципальної інфраструктури для декількох територіальних громад.
- До місцевих виборів, які відбулися 25.10.2020 року, укладено 620 договорів про співробітництво (1380 територіальних громад). З дня набуття повноважень територіальними громадами після виборів у 2020 році станом на II квартал 2021 року було укладено 91 договір міжмуніципального співробітництва (169 територіальними громадами). На 31 серпня 2021 року до Реєстру договорів про співробітництво територіальних громад внесено 741 договір (цифра є динамічною).
- Серед форм співробітництва територіальних громад найбільш популярною стала реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів

⁶ <https://decentralization.gov.ua/cooperation>

⁷ <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/regional-dev/rozvytok-mistsevoho-samovryaduvannya/konkurs/>

співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів (495 договорів, тобто 76,7% від загалу); спільне фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - інфраструктурних об'єктів (108 договорів, 16,7 % від загалу).

➤ Не популярними є утворення суб'єктами співробітництва спільних комунальних підприємств, установ та організацій - спільних інфраструктурних об'єктів (5 договорів) та утворення суб'єктами співробітництва спільного органу управління для спільного виконання визначених законом повноважень (3 договори).

➤ Серед усіх форм співробітництва територіальних громад найбільша кількість договорів укладено у сфері надання адміністративних послуг (24,6%), ЖКГ та управління побутовими відходами (20,2%). Найменше – культура та туризм (3,7%) та соціальний захист населення (3,8%).

➤ За результатами аналізу висновків Мінрегіону, протягом 2015-2020 років заслуговують на увагу проекти співробітництва територіальних громад у Полтавській області – 4 проекти, Житомирській, Кіровоградській, Івано-Франківській, Рівненській, Харківській – (по два проекти).

➤ Серед реалізованих проектів, що визнано найбільш успішними, популярними стали реалізації спільних проектів, що передбачає координацію діяльності суб'єктів співробітництва та акумулювання ними на визначений період ресурсів з метою спільного здійснення відповідних заходів (34% від усіх визнаних успішних проектів) та спільне фінансування (утримання) суб'єктами співробітництва підприємств, установ та організацій комунальної форми власності - інфраструктурних об'єктів (14 %).

➤ Відповідно до пункту 2 статті 17 Закону суб'єкт співробітництва, що згідно з договором є відповідальним за подання звітів про здійснення співробітництва, подає щороку до кінця I кварталу року, наступного за звітним, такий звіт центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування.

За період 2015-2020 рік територіальними громадами реалізовано понад 150 проектів. Станом на серпень 2021 року центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері розвитку місцевого самоврядування, передано звіти щодо 103 договорів про співробітництво територіальних громад у письмовому вигляді. Такі звіти подано у довільній формі за різні періоди, що свідчить про потребу уніфікації форм звітування та системи звітування.